

S. Sayısı : 24

Konya Milletvekili Saffet Gürol'un, Göçmen Piyangosu tertibi hakkında Kanun teklifi ve Maliye ve Bütçe Komisyonları raporları (2/36)

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Bulgaristan'ın Milletlerarası taahhütleri, hukuk kaidelerini, insanlık haklarını çiğniyerek Bulgaristan'lı ırkdaşlarımıza reva gördüğü ezizet ve işkenceler malûmdur. Bilhassa Kışın gelmek üzere olduğu bir mevsimde ve kısa bir zaman içinde yüz binlerce ırkdaşımızı tehçire kalkışmaları ve bunu kısmen tatbika da geçmiş bulunmaları bütün Türklerin kalbini sızlatmakla kalmamış, dünyanın da dikkatini çekmiş bulunmaktadır.

Hükümetimizin beynelmilel kaidefere, hukuk esaslarına, devletler hukuku prensiplerine ve Bulgaristan'la aramızdaki anlaşmanın sarıh hükümlerine dayanarak akli, mantiki ve hukuki cevaplarının Bulgaristan'ın nasıl hiçe sayıldığı malûmdur. Fıili vaziyet yüz binlerce ırkdaşımızın kısa bir zamanda yuvalarından alınıp hudut harici edileceklerini göstermektedir.

Hükümetimizin bu vaziyeti büyük bir dikkat ve alâka ile takip ettiği, göçmen yurtdaşlarımızın en kısa zamanda iskânı ve müstahsil hale getirilmeleri için bütçeye gerekli tahsisatı koyacağı tabiidir.

Milyonları aşacağı bu tahsisatın yetmiyeceği de bir hakikattir. İşte bu düşünce ile bir göçmen piyangosu ihdası ve hâsılâtının bütçeye gelir kaydiyle göçmenlerin iskân işlerine tahsisi uygun görülmüştür.

Filhakika Türk Milletinin uluvvü cenabına, şefkatine hitap eden bu göçmen piyangosundan, mevcut Millî Piyango neticelerine göre 4 milyon liraya yakın bir sâfi hasılat elde edileceği umulmaktadır.

Ancak bu Millî teşebbüsün tam mânasiyle muvaffak olabilmesi için hususi bir itinaya ihtiyaç gösterilmesi muhakkak bulunduğundan bu işin tertip, tanzim ve geniş mikyasta reklâm işlerinin Millî Piyangoya verilmesi yerinde olacaktır.

Millî Piyango İdaresinin yıllık gider bütçesi, şimdiki kadar yapılması mütat olan aylık ve fevkalâde piyangoların giderlerine göre hesaplanıp tesbit edildiği için, göçmen piyangosu masraflarının İdarenin normal gider bütçesine konulan ödeneklerle karşılanamayacağı tabiidir. Bu piyangonun geliri karşılık tutulmak suretiyle lüzumlu görülecek harcamaları yapmak üzere Millî Piyango Yönetim Kuruluna yetki verilmiştir.

Normal gider bütçesi dışında yapılacak bu harcamaları idare kesinhesap cetvellerinde ayrıca gösterecektir.

Göçmen piyangosundan beklenen en iyi neticenin istihsal edilebilmesi için, mütat faaliyet ve mesailer dışında çalışmak mecburiyetinde kalacak olan Millî Piyango İdaresi memur ve hizmetlilerine maddi bir unsurla da teşvikte fayda görülmüş bu piyangoya ait işlerin tertip ve tanziminde ve hüsnü idaresinde üstün gayret ve başarısı görülenlere Millî Piyango Yönetim Kurulu kararıyle en çok iki maaş nispetinde ikramiye verileceği hakkında tasarıya hüküm konulmuştur.

3670 sayılı Kanun Türkiye'de karşılığı nakit olmak üzere piyango tertibi hakkını Millî Piyango İdaresine hasretmiştir.

Karşılığı nakit olan göçmen piyangosunun tertibi için istisnai olarak ilişik kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Saygılarımla.

Konya Milletvekili
Saffet Gürol

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Maliye Komisyonu

Esas No. 2/36

Karar No. 8

2 . XII . 1950

Yüksek Başkanlığa

Konya Milletvekili Saffet Gürol tarafından hazırlanıp komisyonumuza havale buyrulan göçmen piyngosu tertibine dair kanun teklifi, teklif sahibi, Maliye Bakanlığı temsilcisi ve Millî Piyango Genel Müdürü hazır bulundukları halde incelendi.

Teklifin tümü üzerinde müzakere açılarak mütalâası sorulan Maliye Bakanlığı temsilcisi, yeni bir piyngonun, istisnai de olsa Millî Piyango hasılatını azaltması muhtemel olduğundan, Bakanlığın teklifin kanuniyet kesbetmesine taraftar olmadığını beyan etti. Gerek teklif sahibi ve gerekse Millî Piyango Genel Müdürü bu mütalâanın vârit olmadığını, yüksek ikramiyeli keşidelerden sonra piyango biletleri satışının bilâkis arttığı müşahede olduğunu ileri sürmeleri ve bu ciheti mübeyyin rakamlar zikretmeleri üzerine, teklifin tümü ekseriyetle kabul edilerek maddelerin görüşülmesine geçildi.

Birinci maddenin müzakeresi sırasında göçmen piyngosu muamelâtı ile ikramiye ve amortilerin vergi ve resim muafiyetlerinin tasrihi istemiş ise de, maddede «3670 sayılı Kanun hükümleri dairesinde» ibaresi mevcut olduğuna göre, mezkûr kanunun vergi ve resim muafiyetine dair olan 9 ncu maddesinin göçmen piyngosu işinde tatbik olunacağı tabii görülerek böyle bir kaydın konulmasına lüzum görülmemiş ve madde aynen kabul edilmiştir. İkinci madde de aynen kabul edilmiş, üçüncü maddedeki «en çok iki maaş» ibaresinin «en çok bir maaş» şeklinde değiştirilmesine ekseriyetle ve dördüncü maddenin ise «Bu piyngodan elde

edilecek sâfi hasılat bir taraftan Gelir Bütçesine irat, diğer taraftan 1951 yılı Tarım Bakanlığı Bütçesinde göçmenlerin iskânı ile ilgili bölümlere ödenek kaydedilir» şeklinde yazılması na ittifakla karar verilmiştir.

5 ve 6 ncı maddeler aynen kabul edildikten sonra teklif tadilleri ile tasvip olunmuştur. Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna verilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Komisyonu Başkanı

Rize

Göçmen piyngosu bir dernek veya menafii umumiyeye hâdim cemiyetlerden biri tarafından karşılığı eşya gösterilmek suretiyle kanun çıkarılmasına lüzum bulunmaksızın yapılması mümkün olduğu cihetle 3670 numaralı Kanunun istisnai bir kanunla ihlâl edilmemesi mütalâasındayım.

İzzet Akçal

Sözcü

Giresun

Hayrettin Erkmen

Diyarbakır

M. R. Bucak

Konya

U. N. Yiğiter

Samsun

Ş. Uluçay

Trabzon

Tevfik Koral

Kâtip

Zonguldak

Fehmi Açıksöz

Kırşehir

Komisyon Başkanının mütalâasına iştirak ederim

H. S. Erkut

Malatya

Esat Doğan

Sivas

Ş. Ecevit

Yozgad

Fuat Nizamoğlu

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 2/36
Karar No. 12

20 . XII . 1950

Yüksek Başkanlığa

Konya Milletvekili Saffet Gürol'un göçmenler yararına Millî Piyango İdaresi tarafından bir keşide tertibi hakkındaki Kanun teklifi Maliye Komisyonu raporiyle birlikte komisyonumuza havale buyurulmuş ve Maliye ve Tarım Bakanlarıyla Millî Piyango Müdürü hazır bulundurulularak yapılan müzakere neticesinde:

Bulgaristan Hükümetinin anî bir kararla ihdas etmiş olduğu son durum muvacehesinde Hükümetin mühim bir göçmen dâvasıyla karşı, karşıya geldiği ve cari bütçede bu dâvanın halline yeter tahsisat bulunmadığı ve göçmen işleriyle uğraşmakta olan Toprak ve İskân Genel Müdürlüğünün hayır müesseseleriyle elele vererek sarfettiği gayretlerin, maddi imkânsızlıklar muvacehesinde nihayete ermek üzere olduğu, Tarım Bakanı tarafından izah edilmekle, kanun teklifinin kabulüyle elde edilecek 2,5 - 3 milyon lira arasında bir meblâğın göçmen dâvasını tamamen halletmemekle beraber girişilen hizmetlerin devamını temin hususunda büyük bir ferahlık yaratacağı teslim olunmuş ve:

I - Bu kanunun kabulüyle Millî Piyango gelirinde her hangi bir azalma olması ihtimali üzerinde izhar olunan endişelerin hakikata uygunluk derecesini tahmin mümkün olmayıp, bilâkis Millî Piyango İdaresi hesaplarında fevkalâde keşideleri takip eden âdi keşidelerin daha çok hasılat sağladığı görülmekle, bu yoldaki mütalâalar musip bulunmamıştır.

II - Bu kanun teklifi ile istihsali düşünülen neticeye; teklifin eşya piyangosu haline ifrağı suretiyle varılmasını ileri süren mütalâa şeklinin de, eşya piyangosu mefhumunun memleket umumi efkârında itibarını kaybetmiş bulunması hasebiyle kabule şayan olmadığı anlaşılmış ve kanun teklifinin esas itibariyle kabulü uygun görülmüştür.

Aneak maddeler üzerine yapılan müzakere neticesinde; bu kanuna haddizatında yeni bir piyango ihdas ve teşkili mahiyetinde olmayıp, karşılığı nakit olarak piyango tertibi hakkını 3670 sayılı Kanunla ve munhasıran kaydıyla

iktisap etmiş bulunan Millî Piyango İdaresine bir defaya mahsus olmak üzere istisnaen bir göçmen keşidesi tertibi ve bunun hasılatının Toprak ve İskân İşleri Genel Müdürlüğü bütçesinin ilgili bölümüne ödenek kaydını temin hususunda salâhiyet itası mahiyetinde tezahür ettiğinden kanun başlığının bu muhtevaya uygun olarak (göçmenler menfaatine bir keşide tertibi için Millî Piyango İdaresine yetki verilmesi hakkında kanun tasarısı) şeklinde yazılması kabul edilmiştir.

Birinci maddeye gelince : Teklifte (Bulgaristan'dan gelen) diye bir kayıt vardır.

Bu kayıt muhafaza olunursa göçmenler arasında Bulgaristan'dan başka bir memleketten belki daha feci şartlar altında gelmiş buluncakların bu keşide hasılatından istifade etmeleri mümkün olmayacaktır. Tatbikatta mahzurlar tevhit edeceği şüphesiz görülen (Bulgaristan'dan gelen) kaydı kaldırılmış ve metin;

I - Hasılatı göçmenlerin iskânlarına sarfedilmek üzere Millî Piyango İdaresi tarafından, 3670 sayılı Kanun hükümleri dairesinde ve bir defaya mahsus olmak üzere göçmenlere yardım keşidesi tertip edilir - şeklinde kabul olunmuştur.

Birinci maddenin bu şekli karşısında ikinci madde lüzumsuz kaldığından bunun çıkarılması uygun görülmüştür.

Üçüncü maddenin memur ve hizmetlilere ikişer maaş ikramiye temin eden fıkrası milletin hamiyetine müracaat olunan bir mevzuda memurlara ikramiye tevzii suretiyle bir tezat yaratmakta olduğundan ve Millî Piyango İdaresi memurlarının esasen bu piyanonun adedle mukayyet olmıyan bütün keşidelerinde çalışmalarını vazifeleri icabı bulduğundan isabetsiz telâkki edilmiş ve çıkarılarak, maddeye:

II - Keşidenin gelirinden karşılanmak üzere, bu keşidenin lüzumlu masraflarını yapmaya Millî Piyango İdaresi yetkilidir.

Şekli verilmek suretiyle ikinci madde olarak kabul edilmiştir.

Dördüncü maddenin biraz daha sarih bir

şekil alması uygun görülmüş ve iskân işleriyle vazifeli bulunan makamın tasrihi suretiyle metin :

III - (Bu keşideden elde edilecek sâfi hasılat bir taraftan gelir bütçesine irat, diğer taraftan Toprak ve İskân İşleri Genel Müdürlüğü Bütçesinin ilgili bölümüne ödenek kaydedilir) şeklinde üçüncü madde olarak yeniden kaleme alınmıştır.

Beşinci madde dördüncü madde olarak aynıyle kabul edilmiştir.

Tasarımın gerek Milli Piyangoya bir keşide eklmesi ve gerekse hasılatının bütçeye gelir ve gider kaydı bakımından yalnız Maliye Bakanını ilgilendirdiğinden tasarımın altıncı maddesi buna göre düzeltilmiş ve beşinci madde olarak kabul edilmiştir.

Göçmen ve iskân işinin çok eski yıllardan beri memleketimizin içtimai bünyesinde yer almış esaslı bir memleket dâvası bulunduğunu ve bunun geçirdiği türlü değişiklikler ve idari tedbirler, arasında kâh umum müdürlük, kâh nezaret gibi makamlara bağlanmak suretiyle zamanın telkin ettiği ihtiyaç ve zaruretlere göre hareket edilmek istenildiği halde konunun hiçbir vakit prensipleri vaz'edilememiştir.

Önümüzde yine mühim ve muazzam bir mevzu halinde büyümekte olan bu dâvayı katî esaslara bağliyacık tedbir ve kararların süratle alınması hakkındaki temennimizin raporumuzda belirtilmesini faydalı telâkki etmekteyiz.

Yukarda izah edilen esaslar dairesinde yeniden tanzim edilen kanun tasarısı Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Kâtip
İstanbul	Burdur	Bursa
E. Adakan	Muhallifim	H. Şaman
	F. Çelikbaş	
Ankara	Çanakkale	Diyarbakır
Muhallifim	Muhallifim	M. İkinci
M. Bayramoğlu	K. Akmanlar	

Eskişehir	Giresun	Hatay
A. Potuoğlu	Muhallifim	C. S. Siren
	M. Şener	
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Muhallifim	F. Sayımer	C. Türkgeldi
A. H. Başar		
İzmir	Kastamonu	Kırklareli
B. Bilgin	T. Coşkan	Muhallifim
		Ş. Bakay
Konya	Konya	Malatya
R. Birand	M. A. Utgen	M. S. Eti
Rize	Seyhan	Sivas
O. Kavrakoğlu	Muhallifim	H. İmre
	Dr. S. Barı	
Trabzon		Urfa
S. F. Kalaycıoğlu		Muhallifim
		Doç Dr. F. Ergin

Van

Milli Piyango Kanunu keşideler sayısını tahdit etmemiştir. Hükümet keşidelerin sayısını lüzumu halinde artırabilir.

Bu yol açık olduğuna göre ayrıca bir kanun tedvinine ihtiyaç yoktur.

F. Melen

Kanun teklifi bir defaya mahsus olmak üzere göçmenler yararına bir piyango keşidesi için Hükümete salâhiyet verilmesi ve karşılığının bütçeye tahsisat olarak konmasına taallük etmektedir. Bu hususta ayrı bir kanun tedvinine lüzum yoktur. Çünkü Hükümet böyle bir piyango tertibine salâhiyetlidir ve bunu düşünerek göçmenler için bütçeye koyduğu tahsisatı çoğaltabilir. Esasen senesi içinde bütçeye taallük eden kanuni hükümlerin Bütçe Kanununa komması kanunlar ve teamüller icabıdır. Bu itibarla kanunun reddi gerektiği fikrindeyiz.

Urfa	İstanbul
Dr. Feridun Ergin	A. Hamdi Başar
Seyhan	Trabzon
Dr. Sedat Barı	C. Reşit Eyüboğlu

**KONYA MİLLETVEKİLİ
SAFFET GÜROL'UN
TEKLİFİ**

*Göçmen Piyangosu Tertibi
hakkında Kanun*

MADDE 1. — Hasılatı Bulgaristan'dan gelen göçmenlerin iskânına tahsis edilmek üzere; 3670 sayılı Kanun hükümleri dairesinde ve fakat istisnaen bir defaya mahsus olarak bir (Göçmen Piyangosu) tertip edilir.

MADDE 2. — Bu piyango- nun tertip ve çekilişi Millî Piyango İdaresi tarafından yapılır.

MADDE 3. — Bu piyango- nun gelirini karşılık tutarak lüzumlu giderleri yapmaya ve üstün gayret ve başarısı görülen memur ve hizmetlilere en çok iki maaş nispetinde ikramiye vermeye Millî Piyango Yönetim Kurulu yetkilidir.

MADDE 4. — Bu piyango- dan elde edilecek sâfi hasılat bir taraftan gelir bütçesine irat, diğer taraftan Tarım Bakanlığı Bütçesinde açılacak hususi bir bölüme ödenek kaydedilir.

MADDE 5. — Bu kanun yayımı tarihinden muteberdir.

MADDE 6. — Bu kanunun yürütülmesine Bakanlar Kurulu memurdur.

**MALİYE KOMİSYONUNUN
DEĞİŞTİRİŞİ**

*Göçmen Piyangosu Tertibi
hakkında Kanun*

MADDE 1. — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu piyango- nun gelirini karşılık tutarak lüzumlu giderleri yapmaya ve üstün gayret ve başarısı görülen memur ve hizmetlilere en çok bir maaş nispetinde ikramiye vermeye Millî Piyango Yönetim Kurulu yetkilidir.

MADDE 4. — Bu piyango- da elde edilecek sâfi hasılat bir taraftan gelir bütçesine irat diğer taraftan 1951 yılı Tarım Bakanlığı Bütçesinde göçmenlerin iskânı ile ilgili bölümlere ödenek kaydedilir.

MADDE 5. — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Aynen kabul edilmiştir.

**BÜTÇE KOMİSYONUNUN
DEĞİŞTİRİŞİ**

Göçmenler menfaatine bir keşide tertibi için Millî Piyango İdaresine yetki verilmesi hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — Hasılatı göçmenlerin iskânlarına sarfedilmek üzere, Millî Piyango İdaresi tarafından, 3670 sayılı Kanun hükümleri dairesinde ve bir defaya mahsus olmak üzere göçmenlere yardım keşidesi tertip edilir.

MADDE 2. — Bu keşidenin gelirinden karşılanmak üzere keşidenin lüzumlu masraflarını yapmaya Millî Piyango İdaresi yetkilidir.

MADDE 3. — Bu keşideden elde edilecek sâfi hasılat bir taraftan gelir bütçesine irat diğer taraftan Toprak ve İskân İşleri Genel Müdürlüğü Bütçesinin ilgili bölümüne ödenek kaydedilir.

MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunu, Maliye Bakanı yürütür.